

2026-2027 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
11. SINIF TARİH DERSİ GÜNLÜK DERS PLANI

TAR.11.1.2 - Lale Devri'nin Devlet ve Toplum Hayatına Etkileri

Eğitim Öğretim Yılı	2026-2027
Ders	Tarih
Sınıf	11. Sınıf
Ünite / Tema	1. Ünite: Değişen Dünyada Osmanlı (1683-1789)
Konu	Lale Devri'nin Devlet ve Toplum Hayatına Etkileri
Öğrenme Çıktısı	TAR.11.1.2. Lale Devri'nde Osmanlı devlet ve toplum hayatında meydana gelen değişimi tarihsel bağlamı içerisinde yorumlayabilme
Süre / Takvim	4 x 40 dakika - 12-23 Ekim 2026 (5. ve 6. haftalar)
Ana Kaynak	MEB 11. Sınıf Tarih Ders Kitabı, 1.2 bölümü, s. 40-61
Yardımcı Kaynaklar	Tarih Dersi Öğretim Programı (TYMM); 2026-2027 11. sınıf yıllık planı; 1.2 ders kitabı etkinlik cevapları; ders kitabındaki karekod/video içerikleri erişilebildiği ölçüde
Doğrudan İlişkilendirilen Bileşenler	E3.2 Odaklanma; SDB2.2 İş Birliği; D17.1 (Tasarruf değeri); KB3.1 Karar Verme; D7.1 (Estetik değeri); OB9 Sanat Okuryazarlığı; SDB2.3 Sosyal Farkındalık; SDB2.1 İletişim
Ünite Düzeyi Alan / Kavramsal Beceriler	SBAB1 Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme; SBAB2 Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma; SBAB4 Değişim ve Sürekliliği Algılama; KB2.7 Karşılaştırma
Ünite Düzeyi Programlar Arası Bileşenler	E1.1 Merak; SDB2.1 İletişim; SDB2.2 İş Birliği; SDB2.3 Sosyal Farkındalık; SDB3.3 Sorumlu Karar Verme; D5 Duyarlılık; D7 Estetik; D17 Tasarruf; D18 Temizlik; OB7 Veri Okuryazarlığı; OB8 Sürdürülebilirlik Okuryazarlığı; OB9 Sanat Okuryazarlığı
Disiplinler Arası İlişkiler	Coğrafya, Sanat Tarihi, Sosyoloji
Yöntem / Teknik	Kaynak inceleme, görsel analizi, karşılaştırma, grup çalışması, ayrılıp birleşme (jigsaw), düşün-eşleş-paylaş, karar verme, tablo oluşturma, kısa sunum ve akran değerlendirme
Öğrenme Kanıtları / Değerlendirme	5. hafta: kısa metin ve görsellerin kaynak inceleme formuyla çözümlenmesi. 6. hafta: diplomasi-kültürel-mimari-sanatsal-toplumsal değişim tablosu ve sunum; tarihsel doğruluk, değişimi açıklama, kaynak kullanımı, görsel düzen ve grup iletişimi ölçütleri; akran değerlendirme
Materyaller	MEB ders kitabı, AKILLI TAHTA, kaynak inceleme formu, alan-değişim-etki tablosu, görsel/kavram kartları, sunum hazırlama araçları, renkli kalem, tahta-kalem

1. ÖĞRENME ÇIKTISI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- a) Lale Devri'nde Osmanlı devlet ve toplum hayatında meydana gelen değişimle ilgili dönemin kaynaklarını inceler.
- b) Lale Devri'nde Osmanlı devlet ve toplum hayatında meydana gelen değişimi bağlamından kopmadan tablolastırır.
- c) Lale Devri'nin Osmanlı devlet ve toplum hayatında meydana getirdiği değişimi kendi ifadeleriyle açıklar.

2. ÖN DEĞERLENDİRME VE KÖPRÜ KURMA

- s. 40'taki Yahya Kemal Beyatlı-Ahmet Refik Altınay temsili konuşması ve şiir parçası üzerinden "Tarihçiler bir döneme neden Lale Devri adını vermiş olabilir?" sorusu yöneltilir.
- Bir önceki öğrenme çıktısındaki Karlofça-Pasarofça süreci hatırlatılarak 1718 sonrası barış odaklı dış politika ile devlet ve toplum hayatındaki yenilikler arasında bağ kurulur.
- s. 41'deki lale minyatürleri ve Hollanda'daki lale merakı kullanılarak lalenin estetik, kültürel ve ekonomik anlamları hakkında kısa ön yoklama yapılır.
- Öğrenciler 5 gruba ayrılır ve iki hafta boyunca aynı gruplarla çalışacakları açıklanır. Gruplar diplomasi, kültür/bilim, mimari, sanat-estetik ve toplumsal hayat başlıklarında kanıt toplar.

DERS SAATİNİN GENEL DAĞILIMI

Ders	Kitap Sayfaları	Ana Çalışma
1. Ders	s. 40-44	Lale Devri adlandırması; lale kültürü; dönemin siyasal bağlamı; geçici elçilikler ve Sefaretname; Sadâbâd-Versailles karşılaştırması; iki haftalık performans görevinin tanıtılması
2. Ders	s. 45-54	Toplumsal yaşam ve eğlence; Batılılaşma/modernleşme görüşleri; Lale Devri yenilikleri ve halk/uzun vadeli etkileri; matbaanın gelişimi ve kaynak inceleme
3. Ders	s. 55-59	Matbaa kaynaklarının karşılaştırılması; barok-rokoko ve estetik analiz; Osmanlı-Avrupa kültürel etkileşimi; lüks tüketim-israf ve Patrona Halil İsyanı
4. Ders	s. 60-61	Ayrılıp birleşme tekniği; diplomasi-kültürel-mimari-sanatsal-toplumsal değişim tablosu; performans sunumları; akran ve öğretmen değerlendirmesi

AYRINTILI ÖĞRETMEN UYGULAMA REHBERİ

1. Ders - MEB Ders Kitabı s. 40-44

Aşama / Süre	Öğretmenin Uygulaması	Öğrencinin Yapacakları	Kaynak / Ölçme
Düşünelim 5 dk	s. 40'taki temsili konuşmaları ve Yahya Kemal'in şiirini okutur. "Lale Devri adı dönemin hangi özelliklerini sembolleştiriyor?" sorusunda tarihsel adlandırma ile dönemin ruhunu ayırt ettirir.	Lalenin zarafet, ihtişam, eğlence ve yenilik anlayışıyla ilişkilendirilmesine dayalı kısa gerekçe yazar.	MEB s. 40; ön değerlendirme
Keşfedelim 5 dk	s. 41'deki minyatür, lale motifleri ve Hollanda "lale çılgınlığı" metnini inceletir. Estetik değer ile ekonomik değer arasındaki farkı sorgulatır.	Lale motifinin kültürel anlamını açıklar; Osmanlı ve Hollanda'daki lale merakının ortak/ayrışan nedenlerini listeler.	MEB s. 41; görsel-metin analizi
Tarihsel bağlam 7 dk	s. 42'de Lale Devri'nin 1718 Pasarofça-1730 Patrona Halil aralığını, III. Ahmed-Nevşehirli Damat İbrahim Paşa yönetimini ve barış odaklı siyaseti işler. Beş çalışma grubunu oluşturur.	Barış ortamı, bürokratların yükselişi ve Avrupa'yla temasın artması arasındaki bağlantıyı kurar; grup alanını belirler.	MEB s. 42; E3.2, SDB2.2
Diplomasi / Kaynak A-C 9 dk	Kaynak A'da Avrupa'yı tanıma gerekçelerini; s. 43'te Yirmisekiz Çelebi Mehmed Efendi'nin Paris Sefaretnamesi ve Kaynak B-C'nin birbirini destekleyen yönlerini inceletir.	Sefaretnamenin ne olduğunu açıklar; yazılı kaynak ile görsel kaynağın ortak kanıtlarını belirler; geçici elçiliklerin değişime katkısını çıkarır.	MEB s. 42-43; kaynak inceleme formu
Mimari karşılaştırma 9 dk	s. 44 Kaynak Ç-D'de Sadâbâd ve Versailles planlarını bahçe düzeni, su yapıları, ölçek ve doğal çevreye uyum bakımından karşılaştırır.	Benzerlik ve farklılıkları iki sütuna yazar; Avrupa gözlemlerinin Osmanlı mimari/peyzaj anlayışına nasıl yansıdığını açıklar.	MEB s. 44; karşılaştırma
Performans görevi tanıtımı 5 dk	s. 61'deki iki haftalık performans görevini önden tanıtır. Gruplardan güvenilir kaynaklarla Lale Devri değişimlerini araştırmalarını; 4. derste kısa sunum yapacaklarını belirtir. Rubrik ölçütlerini paylaşır.	Grup içi görev dağılımı yapar; araştırma sorusu, kullanılacak kaynak türleri ve ürün biçimini planlar.	MEB s. 61; iki haftalık görev başlangıcı

2. Ders - MEB Ders Kitabı s. 45-54

Aşama / Süre	Öğretmenin Uygulaması	Öğrencinin Yapacakları	Kaynak / Ölçme
Sosyal değişim 7 dk	s. 45 Kaynak E-F-G üzerinden şehircilik, mesire, eğlence, giyim-yeme-barınma alışkanlıkları, Nedim ve Levni ile dönemin sosyal/kültürel görünümünü inceler.	Lale Devri sosyal değişimini kitap yönergesine uygun biçimde iki cümleyle özetler; metin ve görselden kanıt gösterir.	MEB s. 45; kısa yazma
Eğlence kültürü 6 dk	s. 46 Kaynak Ğ-H'de 1720 şenliği ile Versailles havai fişek gösterisini karşılaştırır; doğrudan kopyalama yerine kültürel etkileşim kavramını vurgular.	Havai fişek, aydınlatma, kalabalık, saray/mesire mekânları gibi ortak unsurlardan çıkarım yapar.	MEB s. 46; görsel analiz
Modernleşme görüşleri 7 dk	s. 47 Kaynak I-I'yi karşılaştırır. "Batılılaşma Lale Devri'nde mi başladı, yoksa önceki ilişkilerin devamı mıydı?" sorusunu iki tarihçinin görüşleriyle tartışır.	Her iki görüşün ortak yönünü ve temel farkını tabloya yazar; yazar görüşü ile olguyu ayırır.	MEB s. 47; kaynak karşılaştırma
Yenilikler - halk etkisi 8 dk	s. 48-51 Bilgi Görseli 1.2.a-b'de geçici elçilik, matbaa, kütüphane, Tercüme Heyeti, sağlık-karantina-çiçek aşısı, tersane/hendesehane, tulumbacılar, Kız Kulesi, çini/çuha gibi yenilikleri gruplara paylaşır.	Yenilikleri "doğrudan günlük yaşam etkisi" ve "uzun vadeli etki" başlıklarına ayırır; gerekçe yazar.	MEB s. 48-51; grup çalışması

Aşama / Süre	Öğretmenin Uygulaması	Öğrencinin Yapacakları	Kaynak / Ölçme
Matbaanın gelişimi 8 dk	s. 52-53 Bilgi Görseli 1.3'ü kronolojik okutur. Uygur/Çin tartışması, Gutenberg, gayrimüslim matbaaları, 1727 izin süreci, 1729 Vankulu Lügati ve Mütferrika üretimini ayırt ettirir.	"İlk Türk matbaası" ile Osmanlı topraklarındaki daha önceki matbaaları ayırt eder; matbaanın bilgi yayılımındaki rolünü açıklar.	MEB s. 52-53; kronoloji
Kaynak J-K hazırlığı 4 dk	s. 54 Kaynak J-K'yi gruplara dağıtır; matbaanın gecikmesine ilişkin iddia, kanıt ve sınırlılık başlıklarında kısa not ister.	Kaynakların ortak ve farklı açıklamalarını işaretler; sonraki derste karşılaştırmaya hazırlar.	MEB s. 54; 5. hafta kaynak inceleme kanıtı

3. Ders - MEB Ders Kitabı s. 55-59

Aşama / Süre	Öğretmenin Uygulaması	Öğrencinin Yapacakları	Kaynak / Ölçme
Matbaa karşılaştırması 6 dk	s. 55'te Kaynak J-K karşılaştırma tablosunu tamamlar. Hattatların geçim kaygısı/el yazması geleneği ile "ulemanın topyekûn karşı çıkışı" iddiasını birbirinden ayırır.	Benzerlik ve farklılıkları tabloya yazar; hangi iddianın hangi kaynağa dayandığını gösterir.	MEB s. 54-55; kaynak inceleme
Barok-rokoko bağlamı 7 dk	s. 55 Kaynak L'de barok ve rokoko etkisinin Osmanlı mimarisinde çoğunlukla bezeme ve yerel yorum üzerinden görünmesini açıklar.	Eğrisel hat, yoğun bezeme, çiçek-rozet-meyve motifleri ve çeşme-sebil örneklerini seçer.	MEB s. 55; D7.1, OB9
Estetik eser analizi 8 dk	s. 56-57 Kaynak M-N üzerinden Sultan III. Ahmed Çeşmesi ve Has Odası'nı motif, renk, kıvrımlı hat, yaldız, ahşap panel, vazo/sepet, ayna ve mekân derinliği bakımından analiz ettirir.	Eserdeki estetik unsurları tarihsel bağlamdan koparmadan açıklar; geleneksel Osmanlı süsleme unsurları ile Avrupa etkisini birlikte gösterir.	MEB s. 56-57; estetik analiz
Kültürel etkileşim 6 dk	s. 57-58 Kaynak O-Ö'den Osmanlı-Avrupa kültürel alışverişini iki yönlü ele alır; Lady Montagu mektuplarının katkısı ve sınırlılığını vurgular.	Osmanlı'dan Avrupa'ya ve Avrupa'dan Osmanlı'ya en az bir kültürel aktarım örneği seçer; kaynaktan kanıt gösterir.	MEB s. 57-58; SBAB2 yaklaşımı
İsraf / karar verme 6 dk	s. 58-59 Kaynak P-R üzerinden lale ticareti, ithal lüks tüketim ve yerli üretim tedbirlerini inceler. "Her harcama israf mıdır?" sorusunu D17.1 ve KB3.1 ile tartıştır.	İhtiyaçtan fazla tüketim ile toplumsal yarar sağlayan kütüphane, sağlık, imar ve üretim yatırımlarını ayırt ederek gerekçeli karar verir.	MEB s. 58-59; D17.1, KB3.1
Patrona Halil İsyanı 7 dk	s. 59'daki metinden İran Seferi'nin maliyeti, yeni vergiler, göç-işsizlik-enflasyon-asayiş, başarısızlık, lüks yaşam, liyakatsiz atama ve esnaf sıkıntılarını neden ağına dönüştürür.	İsyanın nedenlerini ekonomik, sosyal, siyasi ve yönetsel başlıklarda sınıflandırır; Lale Devri'nin sona ermesiyle ilişkilendirir.	MEB s. 59; neden-sonuç

4. Ders - MEB Ders Kitabı s. 60-61

Aşama / Süre	Öğretmenin Uygulaması	Öğrencinin Yapacakları	Kaynak / Ölçme
Hazırlık / boşluk doldurma 4 dk	s. 60 karekodlu resimli boşluk doldurma etkinliği erişilebiliyorsa uygulatır; erişilemiyorsa kavram kartlarıyla kısa tekrar yapar.	Temel kişi, kavram ve yenilikleri eşleştirir.	MEB s. 60; hızlı yoklama
Ayrılıp birleşme 10 dk	Kitaptaki yönergeye göre her gruptan bir uzman seçer; uzman grubunda diploması, kültürel, mimari, sanatsal ve toplumsal değişim kanıtlarını paylaşımlarını sağlar.	Uzman grubunda kanıtları karşılaştırır; başlangıç grubuna dönerek öğrendiklerini aktarır.	MEB s. 60; SDB2.2
Değişim tablosu 10 dk	s. 60-61 "Alan - Değişim Unsuru - Etkisi" tablosunu doldurtur. Her satırda en az bir kitap kaynağı/görseliyle bağ kurulmasını ister.	Diploması, kültürel, mimari, sanatsal ve toplumsal alanları tabloya aktarır; değişim ile etkisini ayrı ifade eder.	MEB s. 60-61; TAR.11.1.2.b
Performans sunumları 11 dk	İki haftalık araştırmanın kısa sunumlarını yaptırır. Her gruba 2 dakika sunum + kısa akran geri bildirimini verir. Tarihsel doğruluk, değişimi açıklama, kaynak kullanımı, görsel düzen ve grup iletişim rubrikle puanlar.	Kaynaklarını göstererek değişimi açıklar; diğer grupları dinler ve akran formunu doldurur.	MEB s. 61; SDB2.3, SDB2.1

Aşama / Süre	Öğretmenin Uygulaması	Öğrencinin Yapacakları	Kaynak / Ölçme
Kapanış / öz değerlendirme 5 dk	"Lale Devri'ni yalnızca eğlence ve lale merakıyla tanımlamak neden eksik kalır?" sorusunu yöneltir; her öğrenciden bir devlet ve bir toplum değişimini kendi cümlesiyle açıklamasını ister.	Diplomasi/kurum ve toplum/kültür alanlarından iki değişimi tarihsel bağlamıyla açıklar.	TAR.11.1.2.c; çıkış kartı

PERFORMANS GÖREVİ İÇİN DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ

Ölçüt	Beklenen Performans
Tarihsel doğruluk	1718-1730 bağlamı, kişi-kurum-olay ve değişimlerin doğru kullanılması; dönem dışı bilgilerin açıklama yapılmadan Lale Devri içine alınmaması.
Değişimi açıklama	Diplomasi, kültürel, mimari, sanatsal ve toplumsal alanlarda "önce/yenilik/etki" ilişkilerinin açık kurulması.
Kaynak kullanımı	Ders kitabı kaynakları ve güvenilir araştırma kaynaklarından elde edilen bilgilerin dayanak gösterilerek kullanılması.
Görsel düzen	Sunumun okunaklı, sade, konuyla ilişkili ve görsel unsurları açıklamayı destekleyecek şekilde düzenlenmesi.
İş birliği ve iletişim	Görev paylaşımı, grup üyelerinin katılımı, süreyi kullanma, açık anlatım ve dinleyiciyle etkili iletişim.

5. KİTAP SORULARI VE ETKİNLİKLER İÇİN ÖĞRETMEN CEVAP ÇERÇEVELERİ

Kitap Sorusu / Etkinlik	Öğretmen İçin Cevap Çerçevesi
s. 40 - "Lale Devri" adlandırması	Lalenin dönemde zarafet, ihtişam, eğlence ve yenilik anlayışını simgelemesi; Yahya Kemal'in şiirsel kullanımı ile Ahmet Refik'in bu sembolü tarihsel dönem adı olarak benimsemesi.
s. 41/1 - Lale motifinin anlamı	Güzellik, zarafet ve ihtişam; bahçe, minyatür ve süslemelerde kullanımı üzerinden doğa sevgisi, estetik duyarlılık ve kültürel süreklilik.
s. 41/2 - Osmanlı ve Hollanda'da lale merakı	Estetik değer, nadir türlere sahip olmanın saygınlık göstergesi, bahçe-süsleme modası, lale soğanlarının ticari değer kazanması ve yeni tür yetiştirme yarışı.
s. 42 - XVIII. yüzyıla kadar elçilik düzeyinde ilişki	Olumlu yön olarak bağımsız siyaset ve geleneksel yapının dış etkiden görece sınırlı etkilenmesi; olumsuz yön olarak Avrupa'daki siyasi, askerî, teknolojik, ticari ve kültürel gelişmeleri düzenli izleyememe ve uyumun gecikmesi. Açık uçlu olduğundan farklı kanıtlı yorumlar kabul edilir.
s. 43 - Kaynak B ve C	Her ikisi de Osmanlı heyetine yoğun ilgi ve görkemli karşılamayı gösterir; metinde kalabalık ve tören anlatılırken görselde atlı heyet ve kalabalık törensel düzen içinde resmedilir.
s. 44 - Sadâbâd ve Versailles	Benzerlik: saray-bahçe bütünlüğü, su öğeleri, yollar, gezinti/dinlenme alanları ve estetik/eğlence amacı. Fark: Versailles daha büyük, anıtsal ve geometrik-simetrik; Sadâbâd daha küçük, Kağıthane su kanalları ve doğal araziye uyumlu.
s. 45 - Sosyal değişim özeti	İstanbul'un kentli kesiminde barınma, giyim, yeme ve eğlenme alışkanlıkları değişmiş; şenlik, mesire, musiki ve edebiyat yaygınlaşmış; Sadâbâd-Kağıthane yeni sosyal buluşma alanları olmuştur. Kitap yönergesi "iki cümle", cevap belgesi ise "üç cümle" istemektedir; kitap yönergesi esas alınmalıdır.
s. 46 - Batı'daki eğlence kültürü etkisi	İki görselde havai fişek, gece aydınlatması, kalabalık izleyici ve saray çevresindeki gösteriler üzerinden görsel şölene dayalı eğlence anlayışında kültürel etkileşim çıkarımı yapılabilir.
s. 47 - Kaynak I ve İ	Ortak: Avrupa ilişkilerinin yenileşmeyi etkilediği ve yararlı teknolojilerin benimsendiği. Fark: Kaynak I başlangıcı Lale Devri'ne bağlar; Kaynak İ daha eski kültür-teknoloji alışverişini kabul eder, Karlofça sonrasında yenileşmenin zorunluluğa dönüştüğünü vurgular.
s. 51/1 - Halkı doğrudan etkileyen yenilikler	Çiçek aşısı, sağlık denetimi/karantina, Tulumbacılar Ocağı, matbaa-kütüphane-çeviriler, kâğıt/çuha üretimi ve Kız Kulesi fenerinin yenilenmesi; sağlık, güvenlik, bilgiye erişim, yerli üretim ve ulaşım güvenliği gerekçeleriyle.
s. 51/2 - Uzun vadeli etkiler	Matbaa-Tercüme Heyeti-kütüphaneler bilgi üretimi/yayılımı; geçici elçilikler sonraki yenileşmeler; sağlık ve itfaiye düzenli kamu hizmetleri; teknik askerî eğitim modernleşme; üretim ve zanaat sürekliliği.
s. 54-55 - Kaynak J/K matbaa karşılaştırması	Benzerlik: hattatların geçim kaygısı ve el yazması geleneğinin etkisi. Kaynak J ayrıca dinî eser basımı korkusu, yararın anlaşılabilmesi ve basılı kitaba isteksizliği öne çıkarır. Kaynak K ulemanın/dinin karşı çıktığına dair delil olmadığını ve dinî eserlerin basım dışında bırakıldığını vurgular.
s. 57/1 - Mimari ve süsleme motifleri	Lale başta olmak üzere çiçek-yaprak, rozet, meyve, çelenk, vazo/sepet içindeki natüralist çiçekler, geometrik panolar, kıvrımlı hatlar, renkli çini, yaldız ve yazı çerçeveleri.

Kitap Sorusu / Etkinlik	Öğretmen İçin Cevap Çerçevesi
s. 57/2 - III. Ahmed Çeşmesi	Yoğun renkli-yaldızlı bezeme; çiçek/rozet/bitkisel motiflerin geleneksel Osmanlı süslemesiyle birleşmesi; yazıt-pencere-çeşme gözlerinin ayrıntılı çerçeveleri; kıvrımlı hat ve geniş saçakla barok-rokoko etkisi.
s. 57/3 - III. Ahmed Has Odası	Ahşap panolarda natüralist lale ve çiçek motifleri, vazo/sepet düzenlemeleri, yoğun kıvrımlı bezeme, renk çeşitliliği ve aynalarla mekâna derinlik/gösteriş kazandırılması.
s. 58 - Kaynak O/Ö kültürel etkileşim	Kaynak O, Batı ile bilim-tarım-tıp-dokumacılık ve yaşam tarzı alanlarındaki iki yönlü etkileşimi/Turquerie'yi; Kaynak Ö, Lady Montagu mektuplarının Avrupa'nın Osmanlı sosyal hayatını tanımasındaki rolünü gösterir. Sonuç: etkileşim yalnız siyasi değil kültürel ve toplumsaldır.
s. 59 - Lüks tüketim ve israf	İhtiyaç fazlası harcama, çok pahalı lale ticareti ve yüksek ithal lüks tüketim israf olarak değerlendirilebilir; buna karşılık kütüphane, sağlık, imar ve yerli üretim gibi toplumsal yarar sağlayan harcamaları aynı kategoride değerlendirmek uygun değildir.
s. 59 - Patrona Halil İsyanı	İran Seferi'nin maliyeti ve yeni vergiler; İstanbul'a göç, işsizlik-enflasyon-salgın-asayiş; sefer başarısızlığı; yöneticilerin lüks/savurgan yaşamı; liyakatsiz atamalar; esnafın ekonomik sıkıntıları ve farklı toplumsal grupların desteği.
s. 60-61 - Değişim tablosu	Diplomasi: geçici elçilikler/barışçı siyaset → Avrupa'yı tanıma, ticaret-diplomasi. Kültürel: matbaa, Tercüme Heyeti, kütüphaneler → bilginin üretim-koruma-yayılımı. Mimari: Sadâbâd, çeşme-köşk, barok-rokoko → estetik ve yeni üslup. Sanatsal: lale/çiçek, çini, Nedim-Levni → geleneksel sanatın canlanması ve çeşitlenmesi. Toplumsal: mesire/şenlik, aşı, tulumbacılar, yeni yaşam modaları → sağlık-güvenlik ve kent/tüketim alışkanlıklarında değişim.
s. 61 - Performans görevi	İki haftalık grup araştırması ve sunumdur. Değerlendirmede tarihsel doğruluk, alanlar arası değişimi açıklama, güvenilir kaynak kullanımı, görsel materyal, iş birliği ve etkili iletişim esas alınır.

FARKLILAŞTIRMA

- 5. hafta zenginleştirme: Yirmisekiz Çelebi Mehmed Efendi'nin Fransa Sefaretnamesi'nden seçilmiş bölümler incelenir; Osmanlı'daki ıslahat hareketlerinin neden ve sonuçları Avrupa gözlemleriyle ilişkilendirilerek tartışılır.
- 5. hafta destekleme: Seçilmiş kısa metin ve görseller kullanılır; öğrenciler değişimleri toplumsal, kültürel, sanatsal, mimari ve diplomatik başlıklar altında hazır tabloya yerleştirir.
- 6. hafta zenginleştirme: İbrahim Müteferrika veya Şair Nedim gibi dönemin öne çıkan bir şahsiyeti araştırılır; kültür, sanat veya düşünce hayatındaki rolü kaynaklarla açıklayan biyografi kartı ya da dijital sunum hazırlanır.
- 6. hafta destekleme: Görsel-kavram kartları ve kısmen doldurulmuş değişim tablosu kullanılır; her öğrencinin en az bir değişimi kendi cümlesiyle açıklaması sağlanır.

ÖĞRETMEN YANSITMASI

- ☐ Öğrenciler 1718-1730 bağlamını ve Pasarofça sonrası barış siyasetini değişimlerle ilişkilendirebildi mi?
- ☐ Kaynaklarda olgu, yazar görüşü ve görsel kanıt ayrımı doğru yapıldı mı?
- ☐ Beş değişim alanı "değişim unsuru - etki" biçiminde doğru tablolaştırıldı mı?
- ☐ "İlk Türk matbaası" ile daha eski gayrimüslim matbaalar arasındaki ayrım netleşti mi?
- ☐ Barok-rokoko etkisi somut eser ayrıntıları üzerinden açıklanabildi mi?
- ☐ İsfraf-tasarruf tartışmasında lüks tüketim ile toplumsal yarar ayırt edildi mi?
- ☐ Sunumlarda kaynak, doğruluk, iletişim ve görsel düzen ölçütleri karşılandı mı?
- ☐ TAR.11.1.3 öncesi hangi kavram için kısa tekrar gerekiyor?